

Trots op onze code!

Steeds meer commissarissen zien het uitoefenen van het commissariaat als een volwaardige baan. Dat de tijdsbesteding per commissariaat is toegenomen blijkt onder meer uit het nationaal commissarissenonderzoek. Ook de wettelijke maximering van het aantal commissariaten wijst erop dat je het toezichthouden er niet zomaar bij kunt doen. En ook al is niet iedereen het eens met de maximering, het drukt in ieder geval uit dat het erebaantjes stapelen niet meer aan de orde is. De oubollige sigaar en cognac zijn het afgelopen decennium ingeruild voor cursussen, werkbezoeken en commissiewerk. Het commissaris-zijn in Nederland is dus steeds uitdagender en inspirerender geworden. Dat komt niet in de laatste plaats door onze manier van nadenken over goed toezicht.

Nederland timmert al eeuwenlang aan de corporate governance-weg. Ook in de internationale literatuur beginnen verhalen over corporate governance meestal met het verhaal over onze Verenigde Oostindische Compagnie en de Heeren XVII. Het boek 'The Reckoning' van de Amerikaan Jacob Soll bevat maar liefst een heel hoofdstuk over 'The Dutch Audit',

waarin onze historische welvaart in accounting-, auditing- en corporate governance-perspectief wordt geplaatst. Zelfs de Nederlandse kunst uit de afgelopen eeuwen bevat van alle landen de meeste afbeeldingen van en verwijzingen naar deze fenomenen.

Als Calvinistisch land waren we al vroeg bezig met het idee dat we door soberheid, zuinigheid en hard werken de beste invulling gaven aan ons leven. Daarvoor hadden we geen waslijsten met regels nodig. Je wist zelf wel welk gedrag je aan de dag moest leggen om goed en productief te handelen. Het is natuurlijk giswerk, maar het zou mij niet verbazen als deze manier van denken de nodige raakvlakken vertoont met het inrichten van een principles-based raamwerk voor corporate governance, zoals wij dat op dit moment kennen.

Ondernemingen in Nederland worden gezien als een belangrijk onderdeel van een stabiele samenleving. Korte termijn denken en winstbejag passen daar niet in. Maar dat moet je niet 'dichtregelen'. Wij hebben er met z'n allen voor gekozen om dat zoveel mogelijk over te laten aan de verantwoordelijkheid van de

betrokken partijen. Onze corporate governance code kenmerkt zich daarom door een principles-based benadering. In de herziene code zijn de basale lijnen die aansluiten op een duurzame wereld duidelijker dan voorheen geformuleerd: langetermijnwaardcreatie, cultuur, risico-beheersing en diversiteit zijn de belangrijkste elementen van goed bestuur. Die zaken zijn enerzijds natuurlijk logisch, maar door ze expliciet te benoemen en er discussie over te hebben ontstaat sterker fundament van goed bestuur en toezicht.

Ook commissarissen moeten langs de denkwijze van de code hun werk doen. Dat is kan best lastig zijn. Soms vraagt dat om het rechthouden van de rug, terwijl er geen specifieke regel is die houvast biedt. Dan moet de commissaris op het eigen morele kompas varen en hierbij rekening houden met alle belanghebbenden van de organisatie. Daarmee ligt de verantwoordelijkheid voor goed toezicht waar die hoort. Commissarissen moeten die verantwoordelijkheid nemen en verantwoording afleggen over wat ze doen. Ze moeten kunnen uitleggen waarom ze doen wat ze doen. Ze kunnen zich niet achter de regels verschuilen.

Dit maakt dat wij als klein land toch best trots mogen zijn op onze code. De code creëert de randvoorwaarden voor 'making a better working world', met ondernemingen waar investeerders graag in beleggen. Ook vanuit het buitenland bestaat waardering voor onze code, ook al spreekt men soms over een Dutch discount die zou bestaan als gevolg van onze beschermingsconstructies. Los van het feit of de Dutch Discount is aangetoond, is het juist goed om genoeg te nemen met iets minder rendement, als dat impliceert dat het rendement meer duurzaam is. Geheel in lijn met onze historie en geheel in lijn met onze code.

De commissaris moet zich realiseren dat hij een belangrijke sturende rol heeft in goed bestuur en toezicht. Van hem mag een actieve rol worden verwacht op het gebied van het beschermen van waarde en het creëren van waarde. Maar bovenal moet hij een gids zijn voor ondernemingen bij het stimuleren van de langetermijnwaardcreatie.